

Norrbottenin läänihallitus
norrbotten@lansstyrelsen.se

1.6.2015

Norrbottenin lääninhallitus, lausuntopyyntö 2.2.2015, Dn 551-11273-14, 2583-01

LUPAHAKEMUS HAAPARANNAN JÄTEVEDENPUHDISTAMON TOIMINNAN JATKAMISEKSI

Norrbottenin lääninhallitus pyytää lausuntoa Haaparannan jätevedenpuhdistamon (Bottenvikens Reningsverk Aktiebolag, BRAB) ympäristölupahakemuksesta. Puhdistamo on Haaparannan kunnan ja Tornion kaupungin yhteisesti omistama yhtiö, joka käsittelee kummankin kunnan yhdyskuntajätevesiä ja sakokaivolietettä sekä mädättää lietettä. Puhdistusvaiheet ovat mekaaninen, kemiallinen ja biologinen puhdistus. Puhdistamo on mitoitettu 60 000 asukasvastineluvun mukaisesti. Puhdistamo sijaitsee Haaparannalla Sundholmeninilla, Tornionjoen suualueella Perämeren edustalla, jonne puhdistetut jätevedet johdetaan.

Suomalais-ruotsalainen rajajokisopimus

Hakemuksessa toimintaa ei ole peilattu Suomen ja Ruotsin väliseen rajajokisopimukseen eikä siten mainittu mm. sopimuksen aiheuttamia yhteistyö- ja tiedoksinantovelvoitteita sellaisten toimien tai toimenpiteiden osalta, joilla saattaa olla rajanylittäviä vaikutuksia.

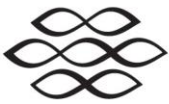
Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on lupakäsittelyn aikana kehottanut Norrbottenin lääninhallitusta toimittamaan hakemusasiakirjat olennaisilta osiltaan myös Suomen puolen valvontaviranomaiselle (Lapin elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus) sekä puhdistamon toiselle omistajaosapuolelle Tornion kaupungille suomenkielisinä mahdollisen lausunnon antamista varten (rajajokisopimus 15§, 16§, 18§ ja 22§ sekä 10§ 2 mom). Lääninhallitus on varannut Lapin ELY-keskukselle ja Tornion kaupungille mahdollisuus lausunnon antamiseen 1.6.2015 mennessä.

Vesipuitedirektiivi ja vesienhoidon tavoitteet

Vesienhoidon tavoitteiden osalta hakemus on hyvin niukka. Hakemuksen kohdassa 12 viitataan Bottenvikenin vesienhoitoalueen vesienhoidon toimenpideohjelmaan siten, että toimenpideohjelman tavoitteet tulee saavuttaa, mutta ei täsmennetä miten tämä heijastuu lupahakemuksessa esitettyihin lupaehtoihin, puhdistamon toimintaan ja siitä aiheutuvaan vesistökuormitukseen, tai vastaanottavan vesistöön tilaan.

Raja-arvot, hulevedet

Hakija on esittänyt puhdistamolta johdettavalle jätevedelle pitoisuusraja-arvot puolen vuoden keskiarvoina laskettuna BOD₇ 15 mg/l, kokonaisfosfori 0,7 mg/l. Esitetyt raja-arvot ovat pitoisuuksiltaan asianmukaiset.

Hakemuksessa ei ole käsitelty *hulevesikysymystä*, joka on puhdistamon toiminnan kannalta olennainen seikka, etenkin jatkossa ilmaston muuttuessa ja mm. sadannan lisääntyessä. Ongelmaa on käsitelty lähinnä kohdassa 12, jossa varaudutaan voimakkaisiin sateisiin.

Hulevedet ovat ongelma myös raja-arvojen määrittelyssä, koska mitä enemmän laimentamista hulevesien kautta tapahtuu, sitä varmemmin päästään pitoisuustavoitteisiin. Lupaehtoihin tulisi lisätä myös *puhdistusreduktio*, jonka tulisi olla vähintään 95 prosenttia kokonaisfosforin ja 90 prosenttia BOD₇:n osalta.

Puhdistamolta pois johdettavien vesien raja-arvojen tarkastelu puolivuotiskeskiaarvojen kautta on niin pitkä, ettei se ei mahdollista reagointia ongelmatilanteisiin. Lupaharkinnassa voidaan tarvittaessa harkita esim. kahden tai kolmen kuukauden keskiarvoa.

Yhteensovittaminen tulvariskien hallintasuunnitelman kanssa, poikkeustilanteet

Haaparannan *tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotuksen toimenpiteet*, mm. puhdistamon toiminnan varmistaminen ja sähkönjakelu tulvatilanteessa (50-vuoden välein toteutuva tulva) sekä viemäriverkostoon kohdistuva tulvatilanne tulee huomioida laitoksen toiminnassa (Haaparannan tulvariskien hallintasuunnitelma s. 12-13).
<http://www.lansstyrelsen.se/norrboten/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/manniska%20och%20samhalle/Krishantering/Riskhanteringsplan-gallande-oversvamningsrisk-i-Haparanda.pdf>

Toiminnan tarkkailu ja laatu, henkilöstö ja osaamisen varmistaminen

Puhdistamon toiminnan tarkkailun tavoitteet pitää kuvata siten, että ne mahdollistavat *lupaehtojen noudattamisen seurannan*. Lupahakemuksessa ei ole kuvattu konkreettisia toimenpiteitä ja menettelyjä, millä toiminnan ja henkilöstön osaamisen laatu rajakuntien yhteisellä laitoksella varmistetaan.

Komissio muistuttaa vielä, että rajajokisopimuksen mukaan (22 §) myös yleiskuvaus lupapäätöksestä tulee olla saatavilla sekä suomen että ruotsin kielellä.

Britt-Marie Häggberg
Puheenjohtaja

Timo Jokelainen
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri

TIEDOKSI Lapin elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus
Haaparannan kunta
Tornion kaupunki